

Anonimizirana verzija

Prijevod

C-537/23 – 1

Predmet C-537/23

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

22. kolovoza 2023.

Sud koji je uputio zahtjev:

Cour de cassation (Francuska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

13. travnja 2023.

Žalitelj u kasacijskom postupku:

Societa Italiana Lastre SpA (SIL)

Druga stranka u kasacijskom postupku:

Agora SARL

[omissis]

[omissis]

PRESUDA COURA DE CASSATION, PREMIÈRE CHAMBRE CIVILE
(KASACIJSKI SUD, PRVO GRAĐANSKO VIJEĆE, FRANCUSKA)

OD 13. TRAVNJA 2023.

[omissis]

Činjenično stanje i postupak

- 1 Prema pobijanoj presudi (Žalbeni sud u Rennesu, 4. studenoga 2021.), za izvođenje radova koje su naručile [dvije fizičke osobe koje žive zajedno kao par (naručitelji)], francusko društvo Agora sklopilo je s talijanskim društvom SPA Italiana Lastre (SIL) ugovor o isporuci fasadnih obloga kojim se propisuje: „Za sve sporove koji proizlaze iz ovog ugovora ili koji su s njim povezani nadležan je

sud u Bresci. Societa Italiana Lastre zadržava pravo da protiv kupca pokrene postupak pred drugim nadležnim sudom u Italiji ili inozemstvu.”

- 2 Pozivajući se na nedostatke, u studenome 2019. i siječnju 2020. [naručitelji] su tužili sve izvođače radova i dobavljače obloga radi odgovornosti i naknade štete.
- 3 Društvo SIL istaknulo je prigovor međunarodne nenadležnosti protiv regresnog zahtjeva društva Agora.
- 4 Žalbeni je sud odbio prigovor nenadležnosti jer je smatrao da ta ugovorna odredba društvu SIL daje veći izbor sudova za pokretanje postupka nego društvu Agora, a pritom se njome ne pojašnjavaju objektivni elementi oko kojih su se stranke usuglasile radi utvrđivanja suda pred kojim bi se pokrenuo postupak, zbog čega društvu SIL daje diskrecijski izbor koji je protivan cilju predvidljivosti koji ugovorne odredbe o nadležnosti moraju ispunjavati te je ona, stoga, nezakonita.

Tekst žalbenog razloga

- 5 Društvo SIL žali se protiv presude kojom se potvrđuje rješenje kojim je odbijen prigovor mjesne nenadležnosti:

„1°/ jer je žalbeni sud, time što je potvrdio odbijanje prigovora mjesne nenadležnosti koji je istaknulo društvo SIL, a da pritom nije odgovorio na nesporan žalbeni razlog koji se temelji na tome da spornu ugovornu odredbu o nadležnosti treba tumačiti na temelju članka 25. stavka 1. Uredbe br. 1215/2012 s obzirom na talijansko, a ne francusko pravo, povrijedio članak 455. codea de procédure civile (Zakonik o građanskom postupku);

2°/ jer se valjanost sporazuma o nadležnosti ocjenjuje u skladu s pravom države čiji su sudovi određeni; jer je žalbeni sud, time što je ugovornu odredbu o odabiru suda koju su ugovorile strane smatrao nezakonitom, nakon što je utvrdio da se tom ugovornom odredbom određuje sud u Bresci, u Italiji, ali pritom nije primijenio talijansko pravo, povrijedio članak 25. stavak 1. Uredbe (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima.”

Pregled primjenjivih pravnih tekstova

- 6 Na temelju Konvencije od 27. rujna 1968. o [sudskoj] nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima, Sud Europskih zajednica (Sud, presuda od 9. studenoga 2000., C-387/98, Coreck Maritime) presudio je da članak 17. prvi stavak treba tumačiti na način da se njime ne zahtijeva da ugovorna odredba o nadležnosti bude oblikovana na način da je moguće utvrditi nadležni sud samo na temelju njezina teksta, da je dovoljno da se ugovornom odredbom utvrđuju objektivni elementi oko kojih su se strane usuglasile za odabir suda ili sudova pred kojima namjeravaju rješavati sporove koji su nastali ili mogu

nastati, da se ti elementi, koji moraju biti dovoljno precizni da sud pred kojim se vodi postupak može odrediti je li nadležan, mogu po potrebi konkretizirati na temelju okolnosti svojstvenih situaciji tog slučaja.

- 7 U skladu s člankom 25. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima, takozvane Uredbe Bruxelles I.a, ako su se strane, neovisno o njihovom domicilu, sporazumjele da sud ili sudovi države članice imaju nadležnost u rješavanju sporova koji su nastali ili mogu nastati u vezi određenog pravnog odnosa, taj sud ili sudovi su nadležni, osim ako je sporazum ništav u pogledu njegove materijalne valjanosti prema pravu te države članice. Ta je nadležnost isključiva osim ako su se strane drukčije sporazumjele.

Obrazloženje zahtjeva za prethodnu odluku

- 8 Radi ocjene „materijalne” valjanosti ugovorne odredbe o nadležnosti, člankom 25. stavkom 1. uvedeno je upućivanje na pravo države članice suda koji je određen.
- 9 Tim se pojašnjenjem postavlja pitanje o doseg u upućivanja, osobito kada postoje asimetrične ugovorne odredbe o nadležnosti na temelju kojih samo jedna strana može odabrati sud prema vlastitom izboru, koji je nadležan u skladu s općim pravilima, a nije naveden u toj ugovornoj odredbi.
- 10 Ako druga strana tvrdi da je ta ugovorna odredba nezakonita zbog svoje nepreciznosti i/ili neravnoteže, treba li o tom pitanju odlučiti s obzirom na samostalna pravila koja proizlaze iz članka 25. stavka 1. Uredbe Bruxelles I.a te cilj predvidljivosti i pravne sigurnosti koji se nastoji ostvariti tom uredbom ili o njemu treba odlučiti primjenom prava države članice koja je tom ugovornom odredbom određena? Drugim riječima, odnosi li se to pitanje, u smislu tog teksta, na materijalnu valjanost ugovorne odredbe? Treba li suprotno tomu smatrati da se pretpostavke materijalne valjanosti ugovorne odredbe tumače usko i da se odnose samo na materijalne razloge ništavosti, u prvom redu prijevaru, zabludu, dovodenje u zabludu, prisila i nesposobnost?
- 11 Ako o pitanju nepreciznosti ili neravnoteže ugovorne odredbe treba odlučiti s obzirom na samostalna pravila, treba li članak 25. stavak 1. Uredbe Bruxelles I.a tumačiti na način da je ugovorna odredba na temelju koje jedna strana može pokrenuti postupak samo pred jednim sudom, dok druga strana može, osim pred tim sudom, postupak pokrenuti pred bilo kojim drugim sudom nadležnim u skladu s općim pravilima, primjenjiva ili, pak, na način da ona nije primjenjiva?
- 12 Ako je asimetrija ugovorne odredbe obuhvaćena materijalnom pretpostavkom, na koji način treba tumačiti taj tekst te osobito upućivanje na pravo države suda koji je određen kada je ugovornom odredbom određeno više sudova ili kada se njome određuje jedan sud i pritom jednoj od strana ostavlja mogućnost odabira drugog suda, a ta mogućnost još uvijek nije iskorištena u trenutku pokretanja postupka:

- je li mjerodavan nacionalni zakon onaj koji primjenjuje jedini sud koji je izričito određen, bez obzira na to što se postupak može pokrenuti i pred drugim sudovima;
- kada je određeno više sudova, je li moguće pozvati se na pravo suda pred kojim je postupak doista pokrenut;
- konačno, uzimajući u obzir uvodnu izjavu 20. Uredbe Bruxelles I.a, treba li upućivanje na pravo države članice suda koji je određen shvatiti na način da se ono odnosi na materijalnoppravna pravila te države ili njezina pravila o sukobu zakona?

SLIJEDOM NAVEDENOG, ovaj sud:

Uzimajući u obzir članak 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije;

UPUĆUJE Sudu Europske unije sljedeća pitanja:

1. U slučaju kada postoji asimetrična ugovorna odredba o nadležnosti na temelju koje samo jedna strana može odabrati sud prema vlastitom izboru, koji je nadležan u skladu s općim pravilima, a nije naveden u toj ugovornoj odredbi, a druga strana tvrdi da je ta ugovorna odredba nezakonita zbog svoje nepreciznosti i/ili neravnoteže, treba li o tom pitanju odlučiti s obzirom na samostalna pravila koja proizlaze iz članka 25. stavka 1. Uredbe Bruxelles I.a te cilj predvidljivosti i pravne sigurnosti koji se tom uredbom nastoji ostvariti ili o njemu treba odlučiti primjenom prava države članice koja je tom ugovornom odredbom određena[?] Drugim riječima, odnosi li se to pitanje, u smislu tog članka, na materijalnu valjanost ugovorne odredbe? Treba li, suprotno tomu, smatrati da se pretpostavke materijalne valjanosti ugovorne odredbe tumače usko i da se odnose samo na materijalne razloge ništavosti, u prvom redu prijevaru, zabludu, dovođenje u zabludu, prisilu i nesposobnost?
2. Ako o pitanju nepreciznosti ili neravnoteže ugovorne odredbe treba odlučiti s obzirom na samostalna pravila, treba li članak 25. stavak 1. Uredbe Bruxelles I.a tumačiti na način da je ugovorna odredba na temelju koje jedna strana može pokrenuti postupak samo pred jednim sudom, dok druga strana može, osim pred tim sudom, postupak pokrenuti pred bilo kojim drugim sudom nadležnim u skladu s općim pravilima, primjenjiva ili, pak, na način da ona nije primjenjiva?
3. Ako je asimetrija ugovorne odredbe obuhvaćena materijalnom pretpostavkom, na koji način treba tumačiti taj tekst te osobito upućivanje na pravo države suda koji je određen kada je ugovornom odredbom određeno više sudova ili kada se njome određuje jedan sud i pritom jednoj od strana ostavlja mogućnost odabira drugog suda, a ta mogućnost još uvijek nije iskorištena u trenutku pokretanja postupka:

- je li mjerodavan nacionalni zakon onaj koji primjenjuje jedini sud koji je izričito određen, bez obzira na to što se postupak može pokrenuti i pred drugim sudovima;
- kada je određeno više sudova, je li moguće pozvati se na pravo suda pred kojim je postupak doista pokrenut;
- naposljetku, uzimajući u obzir uvodnu izjavu 20. Uredbe Bruxelles I.a, treba li upućivanje na pravo države članice suda koji je određen shvatiti na način da se ono odnosi na materijalnoppravna pravila te države ili njezina pravila o sukobu zakona?

[omissis]

RADNI DOKUMENT